

Projectplan “VREDE maken we samen”

Aanvraag Deventer Kunstparel: € 10.000

Indiener: Stichting Buurthuiskamer Zandweerd in samenwerking met Platform Vrede verbindt Deventer & kunstenaar Katrin Poliarush

Periode: november 2025 – november 2026

Eindmoment: presentatie **Vredesweek september 2026** en aansluitende tentoonstelling/presentatie

Samenvatting

VREDE maken we samen is het artistieke vervolg op de actie Getuigen van Gaza Deventer. Degenen die de namen van de Israëlische en Palestijnse slachtoffers hebben voorgelezen tijdens een doorlopende actie van drie dagen en nachten in de Deventer Vredesweek 2025, gaan ter afronding en verwerking een gezamenlijk kunstwerk realiseren, een blijvende herinnering aan een indrukwekkende activiteit. De A4-kopietjes met de namenlijsten die zijn voorgelezen, zullen een nieuw leven krijgen als (blijvend) kunstwerk. Dit doen zij onder begeleiding van een kunstenaar. Zij zal parallel hieraan ook een eigen kunstwerk maken, geïnspireerd door de gesprekken en interacties met de vrijwilligers. Daarmee tilt zij de intentie, verhalen en impact van *Getuigen van Gaza Deventer* via de kunst naar een hoger plan. De kunstwerken worden tijdens de Deventer Vredesweek 2026 gepresenteerd aan het publiek. Ook in de weken erna zal er een presentatie/tentoonstelling in een openbaar toegankelijke ruimte te bezichtigen zijn.

Inleiding

Het netwerk Vrede verbindt Deventer organiseerde tijdens de Deventer Vredesweek 2025 de actie “Getuigen van Gaza”. Meer dan 80 vrijwilligers uit de stad en uit omliggende dorpen lazen de namen voor van de meer dan 70.000 omgekomen Palestijnse en Israëlische burgers. Door hun namen voor te lezen werden zij zichtbaar en werden zij een onderdeel van de Deventer gemeenschap. De betrokkenheid van de vrijwilligers was indrukwekkend. Velen van hen gaven aan dat zij graag een vervolg willen: bijeenkomsten om ervaringen te delen, en een gezamenlijke actie om de herinnering aan de slachtoffers levend te houden. De drieduizend A4-tjes waarop de namen staan van alle slachtoffers wilden we na afloop niet weggooien. Daaruit ontstond het idee om deze te verwerken in een of meerdere kunstwerken en zo deze namen en onze persoonlijke betrokkenheid bij de slachtoffers te vereeuwigen.

De projectnaam “VREDE maken we samen” onderstreept dat vrede geen vanzelfsprekendheid is, maar iets dat door gemeenschappelijke inspanning, begrip, empathie en ontmoeting ontstaat. De actie Getuigen van Gaza Deventer was hiervan een treffend voorbeeld. In een tijd waarin polarisatie toeneemt, is het juist belangrijk dat inwoners met verschillende achtergronden en leeftijden elkaar ontmoeten, elkaar verstaan, en begrip kunnen ontwikkelen. Kunst kan een brug vormen en verbinden.

De Stichting Buurthuiskamer Zandweerd, het platform Vrede verbindt Deventer en de Oekraïense kunstenaar Katrin Poliarush hebben elkaar gevonden in het initiatief om gezamenlijk vorm te geven aan het project VREDE maken we samen.

- **Stichting Buurthuiskamer Zandweerd** is een buurthuis in de wijk Zandweerd dat samen met bewoners en instellingen in Deventer mensen een warm welkom en praktische hulp biedt, en activiteiten die sociale cohesie, zelfredzaamheid en informele zorg bevordert. Belangrijke uitgangspunten van de Buurthuiskamer zijn gelijkwaardigheid, inclusiviteit en wederkerigheid.
- **Platform Vrede verbindt Deventer** is een netwerk van betrokken burgers, kunstenaars, maatschappelijke organisaties en religieuze en levensbeschouwelijke groeperingen in Deventer, die samen werken aan zichtbare en verbindende initiatieven rond het thema vrede. Naast de jaarlijkse Vredesweek organiseert het platform ook andere activiteiten rond vrede, compassie en inclusiviteit.
- **Kunstenaar Katrin Poliarush** is een jonge Oekraïense vrouw die in 2023 als vluchteling werd opgevangen in Deventer. Met een achtergrond in de kunst, onderwijs en kunstzinnige therapie zoekt ze de verbinding met bewoners van Deventer en omgeving. Ze vervaardigt beschilderd keramiek, glas en ansichtkaarten. Haar inspiratie vindt ze in de natuur, de Oost-Europese cultuur en hoop op vrede. Haar kunst is op dit moment te koop via online kanalen en op markten.

1. Doelstellingen en doelgroepen

Hoofddoel

VREDE maken we samen: generaties verbinden met kunst in een persoonlijke inzet voor vrede en menselijkheid.

Relevante maatschappelijke en culturele doelen

- Herdenken en gedenken
- Zingeving voor ouderen
- Intergenerationele dialoog en gezamenlijke creatieve activiteiten
- Tegenwicht aan polarisatie
- Kunst als taal van verbinding en een nieuwe manier van kijken

Doelgroepen

- Hoofddoelgroep: ouderen (55+) in Deventer en omliggende dorpen.
- Verbinding met andere leeftijdsgroepen zoals jongeren.
- Verbinden van stadsdelen en dorpen, van mensen met verschillende culturele en levensbeschouwelijke achtergronden.

2. Aanpak en vorm/uitvoering

Uitwerking hoofddoel

De basis van het project VREDE maken we samen is co-creatie: samen met de vrijwilligers van de actie Getuigen voor Gaza Deventer (55+), jongeren en kunstenaar gaan we in dialoog over de vraag: “Hoe geven we samen betekenis aan deze namen, aan verlies en hoop, aan vrede?” Dit alles zal uitmonden in een gezamenlijke kunstzinnige creatie, een blijvende herinnering aan de betekenisvolle activiteit Getuigen van Gaza Deventer. De A4-kopietjes met de namenlijsten die zijn voorgelezen, zullen een nieuw leven krijgen als (blijvend) kunstwerk. Dit doen zij onder begeleiding van een kunstenaar. Zij zal parallel hieraan ook een eigen kunstwerk maken, geïnspireerd door de gesprekken en interacties met de vrijwilligers.

Uitwerking maatschappelijke en culturele doelen

- We geven de slachtoffers een blijvende plek in onze stad.
- Zingeving is een cruciale factor in gezond ouder worden. Dit project biedt ruimte voor betekenisvolle reflectie, bijdrage en verbinding.
- Jong en oud werken samen, delen perspectieven en bouwen aan een kunstwerk dat verbindt.
- Dit project brengt deelnemers samen over grenzen van cultuur, religie, leeftijd en achtergrond, juist nu, in een tijd van tegenstellingen en spanningen.
- Via de artistieke ruimte ontstaat verbinding en vorm aan emoties die woorden overstijgen.

Uitwerking thema's Huis van de identiteit

Het project heeft een heilzame werking op de thema's Lichaam & Geest, Sociale contacten en Waarde & Inspiratie van het Huis van de Identiteit:

- Thema “Lichaam & Geest”: voor veel mensen roepen de beelden van Gaza een diep gevoel van onrust, angst en verdriet op. Ze vragen zich af “Wat kan ik doen?”. Door eerder de namen voor te lezen en nu creatief aan de slag te gaan met deze materie krijgen deze gevoelens een plek en worden ze omgezet in iets concreets en verbindends. Dat geeft ontspanning en hoop.
- Thema “Sociale contacten”: Bewoners van verschillende delen van Deventer en de buitengebieden, met een Nederlandse of andere culturele achtergrond, jong en oud, arm en rijk, ontmoeten elkaar. Er is sprake van een waardevolle en verdiepende uitwisseling. Nieuwe vriendschappen en gezamenlijke activiteiten ontstaan.
- Thema “Waarde & Inspiratie”: Met het project Vrede maken we samen gaat het, net als bij Getuigen van Gaza, om persoonlijke verbinding met een zwaar thema, met nadruk op zingeving en dialoog. Zowel individueel als collectief leveren de deelnemers een bijdrage aan bewustzijn, hoop en vrede.

Uitvoering in twee sporen van VREDE die bij elkaar komen

De aanpak kan worden gezien als twee sporen die als volgt worden ingevuld:

Spoor 1 – Co-creatie met vrijwilligers en betrokken burgers

Een gezamenlijke creatie, waarbij (delen van) een kunstwerk worden ontworpen, gemaakt en gedragen door de vrijwilligers van Getuigen van Gaza. Dit proces is gericht op verwerking, verbinding en verdieping binnen de groep zelf. De kunstuiting is daarbij een vorm van gedeelde zingeving en afronding van het intense project van 2025.

Binnen dit spoor zal de intergenerationele dialoog een plek hebben: jong en oud werken samen, delen hun perspectieven en gaan bouwen aan een kunstwerk dat verbindt. Dit genereert zingeving voor ouderen: zingeving is een cruciale factor in gezond ouder worden. Dit project biedt ruimte voor betekenisvolle reflectie, bijdrage en verbinding. Ook zal tegenwicht bieden aan polarisatie aan de orde zijn: juist nu, in een tijd van tegenstellingen en spanningen, brengt dit project inwoners samen over grenzen van cultuur, religie, leeftijd en achtergrond heen.

Spoor 2 – Professioneel kunstwerk geïnspireerd door het collectief

Een of meerdere kunstenaars vertalen de intentie, verhalen en impact die naar voren komen in de bijeenkomsten van de deelnemers naar een krachtig kunstwerk. Dit kan dienen als maatschappelijk signaal naar buiten toe – richting burgers, politiek en media. De kunstenaar sluit aan bij de kernwaarden van het project Getuigen van Gaza: sober, tastbaar, menselijk. Ook in dit spoor kunnen praktische bijdragen van vrijwilligers worden meegenomen. In dit spoor komt herdenken en gedenken aan de orde: we willen de namen van de slachtoffers een plek geven in onze stad. Kunst als taal van verbinding en een nieuwe manier van kijken: de gekozen kunstuiting biedt ruimte aan emoties die woorden overstijgen.

Door deze sporen te combineren, verbinden we het persoonlijke en het publieke, het proces en het product, de binnenwereld en de buitenwereld.

Co-creatie – participatieve aanpak

Co-creatie is in dit plan een samenwerkingsproces waarbij de verschillende partijen, namelijk vrijwilligers (met name 55+), samen met de kunstenaar een nieuwe kunstuiting ontwikkelen. Het doel is om door het bij elkaar brengen van verschillende invalshoeken en overtuigingen begrip, medemenselijkheid en vrede te bevorderen en polarisatie tegen te gaan. Dit gebeurt op gelijkwaardige basis, waarbij alle deelnemers invloed hebben op zowel het proces als het eindresultaat.

Opties kunstwerken (richting en vormen)

In de eerste co-creatieve fasen worden de ideeën uitgewerkt. In de brainstorm van 8 oktober 2025 is al een eerste serie ideeën ingebracht. Desgewenst kan verslag hiervan worden toegezonden.

3. Activiteiten, planning en fasering

- Fase 0 – Voorbereiding en opstart (november - december 2025)
Planning en afspraken met kunstenaar en organisaties, introductiebijeenkomst, workshop 1: de principes van co-creatie en gezamenlijke besluitvorming
- Fase 1 - Startfase (januari - februari 2026)

Workshop 2 en 3: schetsen / ideevorming en mini-experimenten/prototypes/voorlopige keuzes

- Fase 2 - Ontwerp & prototype (maart - april 2026)
Uitwerken van 2–3 ideeën, feedback en keuze definitief ontwerp, reflectiebijeenkomst en keuze kunstuiting
- Fase 3 – Productie & realisatie (mei - juni 2026)
Realisatie kunstwerk/object-subject
- Fase 4 – Opening & publiek programma (juli - september 2026)
Productie, installatie en in de Deventer Vredesweek 2026: dialoogsessies en publiekspresentaties.
- Fase 5 – Evaluatie & overdracht (september - november 2026)
Enquetes en interviews deelnemers, feedback publiek, verslaglegging/publicatie, overdracht onderhoud/beheer, afsluiting.

Doorlopend: Buurthuiskamer Zandweerd in samenwerking met partners en leden van het platform Vrede verbindt Deventer verzorgt ondersteuning en praktische begeleiding, netwerk, communicatie, advies over presentatie / publiek.

4. Reikwijdte

- Bereik: alle ca. 70 vrijwilligers actie Getuigen van Gaza Deventer; minstens 50 ouderen uit meerdere wijken en dorpen (Colmschate, Voorstad, Rivierenwijk, Diepenveen, Bathmen, Okkenbroek, Frieswijk); minstens 20 jongeren / volwassenen; publiek bij opening (doel: 200+ bezoekers).
- Toegankelijkheid: locatie(s) zijn rolstoeltoegankelijk; vervoer georganiseerd via welzijnsnetwerken; deelname gratis; heldere communicatie over routes en tijden; technische ondersteuning voor wie fysieke hulp nodig heeft.
- Openbaarheid & zichtbaarheid: het kunstwerk staat in de Deventer Vredesweek 2026 open voor publiek, mogelijk 's avonds voor lampjes-effect; mediacampagne via lokale media, websites, social media, Kunstcircuit-kanalen; foto- en videoverslag.

5. Relatie met subsidievoorwaarden / kaders

- Deventer Kunstparels: het project valt binnen gemeente Deventer, is kunstgericht, heeft een duidelijke begin- en eindfase, bevat evaluatie van beleving en betekenis, en is toegankelijk voor publiek.
- Gezond ouder worden / Positieve Gezondheid / zingeving: door deelname ervaren ouderen erkenning, betekenis, sociale verbinding en zingeving — alle belangrijke componenten van mentaal / psychisch welbevinden.

- Publieke toegankelijkheid en openbaarheid: het kunstwerk is geheel publiek toegankelijk, zonder betaalde toegang; locatie(s) kiezen we zó dat iedereen kan binnenlopen; we communiceren via de lokale media, nieuws & cultuurzenders en social media.
- Aansluiting bij het Huis van Identiteit: het project Vrede maken we samen brengt mensen in verbinding met zichzelf en van daaruit in verbinding met anderen. De verbinding wordt tastbaar, niet alleen met de gemeenschap in Deventer, maar ook met de overleden en de achtergebleven slachtoffers in Gaza en Israël. Ontmoeting, ontspanning en bewustwording gaan hand in hand. Het project heeft een heilzame werking op de thema's Lichaam & Geest, Sociale contacten en Waarde & Inspiratie (uitwerking onder het volgende kopje).

6. Evaluatie

- Interviews / gespreksrondes: met deelnemers, over wat deelname voor hen betekende.
- Observaties betrokkenheid, interactie, uitdagingen.
- Publieksfeedback: korte gesprekken.
- Visuele documentatie: foto's / video's van proces en eindresultaat.
- Verslag & presentatie: eindverslag met evaluatie, aanbevelingen en reflectie; presentatie aan Deventer Kunstparels.

Kwaliteitszorg maatregelen

- Tussentijdse evaluatiemomenten na elke fase om bij te sturen.
- Budget- en planningscontrole door aanvragers.

7. Risico's

De volgende risico's zijn in beeld gebracht en voorzien van een maatregel om te voorkomen dat deze zich voordoen..

Risico	Kans	Impact	Verminderen risico
Te weinig deelname ouderen / vrijwilligers	Matig	Verminderd co-creatief draagvlak	intensieve werving via welzijnsnetwerken, vervoer ondersteuning, flexibel plannen, wijkgerichte aanpak
Technische problemen (verlichting, stroom, kabels)	Matig	vertraging, hogere kosten	vroeg prototype-tests, samenwerking met lichtspecialist, technische backupplan

Vergunning / locatie-inspraak / kerk / stadhuis	Laag tot matig	indien locatie niet beschikbaar, plan B nodig	vroeg overleg met gemeente, kerkbestuur, meerdere opties afspreken
Kostenoverschrijding	Matig	mogelijk bijsturen activiteiten	buffer (10 %), strikte controle, fasering, noodscenario's
Onvoorziene omstandigheden (uitval mensen, weersomstandigheden)	Gematigd	vertraging	alternatieve planning, back-updata, flexibiliteit in fasering

Bijlage bij projectplan Vrede maken we samen, januari 2026

Inleiding

Naar aanleiding van de reactie van het Kunstcircuit op het projectplan, hebben de initiatiefnemers Buurthuiskamer Zandweerd, het platform Vrede verbindt Deventer/actiegroep Getuigen van Gaza samen met het Kunstcircuit de uitgangspunten kritisch doorgenomen.

Gezamenlijk kwamen we tot een aanvulling op het projectplan in 4 punten, zowel inhoudelijk als procesmatig:

- Uitgangspunten oorlog – vrede
- Samenwerking en diversiteit
- De rol van kunst
- Financieel en praktisch

Deze zijn aan de commissie Kunstparels Deventer voorgelegd en akkoord bevonden. Inmiddels zijn meerdere organisaties aangesloten. Zie website [VREDE maken we samen](#)

Uitgangspunten oorlog-vrede

“En dan luisteren, overal luisteren, tot op de grond der dingen luisteren.”

Etty Hillesum (8 maart 1942)

Vrede maken we samen. Vrede is een proces tussen mensen, alle mensen ongeacht levensbeschouwing, gedachtengoed of achtergrond. Het gaat om luisteren en begrip ontwikkelen voor de ander. De initiatiefnemers en de vrijwilligers van het project voelen zich betrokken bij gebieden waar oorlog is en waar geweld of onderdrukking plaatsvinden. We kiezen geen kant, kijken niet naar sekse, leeftijd, herkomst, culturele achtergrond of religie.

We zijn allemaal mensen. Ieder mens die lijdt of sterft doet ertoe, ieder mens die leeft doet ertoe. Jij doet ertoe, ik doe ertoe.

We veroordelen geweld en roepen op tot een andere weg, de weg van vrede en dialoog. Die weg begint met het toelaten van gevoel en menselijkheid.

Vanuit verdriet en machteloosheid zijn de namen van de slachtoffers in Gaza voorgelezen, een manier om als inwoners van Deventer zelf actief iets te doen, hoe klein ook, want we willen niet wegstijgen. Bij het lezen van de namen van de slachtoffers is nadrukkelijk geen kant gekozen: de 80 vrijwilligers lazen de namen voor van zowel de omgekomen Palestijnse als ook de Israëlische slachtoffers. De voorlezers hadden verschillende achtergronden, zowel Joods als Islamitisch, met wortels in Nederlands, Turkije, Syrië of elders.

We veroordelen niet de mens, niet het volk. We veroordelen het geweld, de haat ende onverschilligheid. We rouwen om het verdriet, de dehumanisering, en de trauma's van de slachtoffers.

We doen dat door ontmoeting, het aangaan van het gesprek, spreken en luisteren; van een interne persoonlijke afweging; waarneming en gevoel; en om menselijkheid die getoond mag worden en die helpt te helen en te verbinden.

Gaza-Israël

Een langlopend conflict is op 7 okt 2022 geëscaleerd in een aanval van Hamas. Het is duidelijk dat deze aanval een kleine groep betreft en dat dit geen aanval van Gaza zelf was.

De uitvoerenden zijn van mening dat er geen enkele goedkeuring mogelijk is voor de langdurige onderdrukking van Gaza door Israël.

We willen tegelijkertijd de gruwelijke aanval van Hamas op 7 oktober 2022 veroordelen. Deze uitgangspunten zullen ook naar buiten toe worden uitgedragen.

Bovendien willen we uitdragen dat de gewelddaden van het Israëlische leger tegen burgers in Gaza, het onderdrukken en het onthouden van de primaire basisbehoeften aan de allermaksten tot aan genocide, onacceptabel zijn.

We voelen mee met het trauma aan de angst aan beide kanten van dit conflict. We willen onze steun uitspreken aan mensen en partijen die zich inzetten voor dialoog, diplomatie en humanitaire steun op weg naar vrede.

Om met deze vrijwilligers nu als vervolg dit kunstproject te starten in Deventer is een mooie en spannende uitdaging. Er wordt snel in termen van voor- en tegen wordt gesproken en het project zou provocerende reacties kunnen oproepen. We willen dit punt bij aanvang van het project nadrukkelijk bespreken met de vrijwilligers en hen voorbereiden om hier met begrip, geduld en empathie mee om te gaan.

Samenwerking

Diversiteit is een feit, Inclusie is de uitdaging

We kiezen we voor een brede samenwerking:

- Penvoerder is Buurhuiskamer Zandweerd. Dit is een onafhankelijke, niet levensbeschouwelijke organisatie binnen sociaal domein, voor kwetsbare groepen in de wijk, met beschikbare ruimtes voor groepen en evt. om kunstwerk te vervaardigen.
- Katrin Poliarush een Oekraïense kunstenaar (zie bijlage), nauw betrokken bij de slachtoffers van de oorlog in Oekraïne. Zij begeleidt de workshop en vervaardigt samen met de deelnemers het interactieve kunstwerk.
- Zij maakt op basis van de interacties en de eigen kunstzinnige verwerking ook een eigen kunstwerk dat het verhaal van de groep naar een hoger creatief plan tilt en een breder podium geeft aan dit project en onze oproep voor vrede en verbinding.
- Na de start verbreden we met andere samenwerkingspartners die de doelstelling en uitgangspunten onderschrijven, en vanuit de eigen achtergrond en inspiratie een bijdrage willen leveren aan diversiteit, dialoog en vrede zoals Kunstenlab, scholen, kerken en moskeeën, de Gouden generatie.
- In afstemming met Kunstcircuit besluiten de verantwoordelijke partijen om gedurende de uitvoering van het project 1 x per 2 maanden met elkaar om de tafel te gaan om doelen, aanpak en (tussen)resultaten met elkaar nader af te stemmen.

De rol van kunst

Kunst wast het stof van het dagelijks leven van de ziel. – Pablo Picasso

- Kunst is een universele taal, een voertuig voor gedachten en gevoelens rond oorlog en vrede, leidend tot inzicht, verwerking, actieve hoop.
- Kunst kan helpen bij het uiten en verwerken van de gevoelens die naar boven komen bij het zien van al het lijden;
- Kunst kan helpen om iets duidelijk te maken waar de woorden ontbreken, een droombeeld inkleuren en materialiseren; hoop geven en een baken zijn voor onze zoektocht naar de weg van vrede.
- We hopen dat de deelnemers, de kunstenaar en via hen de toeschouwers via de kunst deelgenoot kracht, inzicht en moed zullen ontvangen om samen de weg verder te gaan van vrede.

Financieel en praktisch

- De insteek van de deelnemende partijen is dat het budget vanuit de Kunstparel voornamelijk terechtkomt bij de begeleidend en uitvoerend kunstenaar(s), naast de vergoeding van technische en praktische kosten van bv. locaties en materiaal.
- De uren vanuit de Buurthuiskamer Zandweerd en het platform Vrede verbindt Deventer zijn op vrijwillige basis en worden niet doorberekend. Dit heeft geen consequenties voor het commitment op proces en resultaat.